

Εισαγωγή

Το βιβλίο αυτό έχει να κάνει με πιθανές μελλοντικές εξελίξεις (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές) στον κόσμο που έρχεται. Διερωτάται προς τα πού πάει ο παγκοσμιοποιημένος κόσμος της ύστερης νεωτερικότητας. Σε έναν παγκόσμιο πολυμορφικό πολιτισμό ή στη βαρβαρότητα; Σε ένα σύστημα ικανό να αντιμετωπίσει τους εντεινόμενους παγκόσμιους κινδύνους ή στην αυτοκαταστροφή; Στη συνεργασία μεταξύ των υπερδυνάμεων ή σε μια ισορροπία τρόμου που εντείνει κινδύνους τους οποίους καμιά υπερδύναμη δεν μπορεί πια να λύσει μόνη της;

Πιο συγκεκριμένα τώρα, στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζω με κριτικό τρόπο πρόσφατες θεωρίες που προβλέπουν την κατάρρευση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής λόγω συνεχιζόμενων κρίσεων. Υποστηρίζω πως παρόλο που ο καπιταλισμός δεν θα επιβιώσει για πάντα, θα είναι μαζί μας για πολλά ακόμη χρόνια. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στον νεοφιλελεύθερο χαρακτήρα του τωρινού παγκόσμιου συστήματος, καθώς και στα τρία υποσυστήματά του: τον αυταρχικό κινεζικό καπιταλισμό, τον νεοφιλελεύθερο αγγλοσαξονικό και τον ημι-σοσιαλδημοκρατικό ευρωπαϊκό. Το πρόβλημα εδώ είναι αν τα τρία αυτά καπιταλιστικά υποσυστήματα θα συγκλίνουν προς τον νεοφιλελευθερισμό ή αν θα συνεχιστεί η τωρινή απόκλιση, κυρίως μεταξύ του αυταρχικού και του νεοφιλελεύθερου μοντέλου. Το τρίτο κεφάλαιο συνδέεται άμεσα με

το δεύτερο. Εξετάζει το μέλλον της αμερικανικής ηγεμονίας και την πιθανότητα να δούμε σε μερικά χρόνια να παίζει η Κίνα τον ηγεμονικό ρόλο. Το τέταρτο κεφάλαιο ασχολείται με τις βασικές αδυναμίες της ευρωζώνης και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις της. Το δεύτερο μέρος του βιβλίου ασχολείται κυρίως, αλλά όχι μόνο, με τη σοσιαλδημοκρατία. Λιγότερο με την ιστορική διαδρομή της και περισσότερο με την σχέση της με την πρώιμη και ύστερη νεωτερικότητα (Κεφ. 5 και 6). Στο έβδομο κεφάλαιο εξετάζω το μέλλον της σοσιαλδημοκρατίας και στο όγδοο την ανάγκη όχι μόνο νέων συμμαχιών, αλλά και νέων στρατηγικών σε ό,τι αφορά την ανεργία και τις κοινωνικές παροχές.

Υπάρχουν επίσης δύο παραρτήματα που αναφέρονται σε δύο κεντρικές έννοιες που χρησιμοποίησά συχνά στο κυρίως κείμενο: τη διάκριση αριστερά-δεξιά (Παράρτημα Α) και την έννοια της κοινωνίας πολιτών (Παράρτημα Β). Στα δύο αυτά κείμενα προσπάθησα να δείξω την σχέση μιας έννοιας με άλλες σχετικές έννοιες, οι οποίες αποτελούν συστατικά στοιχεία της νεωτερικής κοινωνικής οργάνωσης. Καθώς και την ανάγκη αποφυγής «αποπλαισιωμένων» ορισμών, δηλαδή ορισμών που δεν λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους πως ένας συγκεκριμένος όρος έχει διαφορετικές σημασίες/ερμηνείες ανάλογα με το χωροχρονικό πλαίσιο, αλλά και με τον προβληματισμό του ίδιου του ερευνητή. Στις κοινωνικές επιστήμες δεν υπάρχουν όροι που παραμένουν αμετάβλητοι ανεξαρτήτως πλαισίου.

Τέλος, προσπάθησα το κάθε κεφάλαιο να έχει τη δική του σχετική αυτοτέλεια ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να το διαβάσει χωρίς να έχει γνώση των προηγούμενων κεφαλαίων. Για αυτό τον λόγο δεν μπόρεσα να αποφύγω μερικές σύντομες επαναλήψεις.